

Adres

Gemeente Alphen aan den Rijn
Afdeling maatschappelijke ontwikkeling, jeugd.

Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
T: 14 01 72
E: gemeente@alphenaandenrijn.nl
www.alphenaandenrijn.nl

Colofon

Foto's: Pieter Wagenaar,
gemeente Alphen aan den Rijn.
Tekst: JC13
Concept
& ontwerp: Creatieve Geesten

Voorwoord	2
Stand van zaken	3
Doelstellingen en uitgangspunten	5
Positief opgroeien en opvoeden Voorlichting, advies, hulp en zorg	7
Een goede start Onderwijs	9
Grenzen stellen Veiligheid	11
Meedoen en meedenken Vrije tijd en participatie	13
Aan de slag Opleiding en werk	15
Een eigen plek Wonen	17

Voorwoord

In Alphen aan den Rijn hechten we veel waarde aan een goed en sterk jeugdbeleid. In 2007 zijn we daarom gestart met het programma Jeugd. Nu, na de eerste periode van vier jaar, hebben we veel bereikt met elkaar. Waarom dan toch een tweede programmaperiode?

Ten eerste natuurlijk omdat wij die goede uitgangspositie niet uit handen willen geven. Dat vraagt om een lange adem en continue aandacht. Ten tweede omdat het Rijk de jeugdzorg overdraagt aan de gemeenten. Om een krachtige invulling te geven aan die verantwoordelijkheid, willen we duidelijk aangeven wat we willen bereiken. Ten slotte dwingen ook de bezuinigingen ons om weldoordachte keuzes te maken, omdat we ons geld nu eenmaal maar één keer kunnen uitgeven.

In dit boekje hebben wij de speerpunten voor de nieuwe beleidsperiode op een rij gezet. De gemeente heeft nauw samengewerkt met maatschappelijke partners, ouders en jongerenorganisaties om tot dit programma te komen. Dat is misschien ook wel de belangrijkste boodschap die wij met dit boekje willen uitdragen: we kunnen dit niet alleen. Om kinderen een veilige omgeving te bieden, waarin zij hun talenten en vaardigheden mogen ontwikkelen, vragen wij alle betrokken partijen om de handen ineen te slaan. Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat het hart voor de jeugd blijft kloppen.

Wethouder Michel du Chatinier

Waar staan we nu?

Het programma Jeugd richt zich op de toekomst. Uiteindelijk willen we die veiligstellen voor alle kinderen en jongeren die straks volwassen zijn. Toch beginnen we dit boekje met een korte terugblik op de vorige programmaperiode. Waar staan we, met het jeugdbeleid in Alphen aan den Rijn?

- We willen de vragen en behoeften van jeugd en ouders centraal stellen en niet de verschillende instanties. Daarom is het goed dat zij steeds beter en meer met elkaar samenwerken. Dat zie je bijvoorbeeld terug in het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) en Het Overleg Jeugd en Veiligheid.
- Het is belangrijk om te investeren in preventie en opvoedingsondersteuning.
- Jeugdbeleid richt zich op alle kinderen en jongeren in onze gemeente. Omdat de middelen beperkt zijn moeten we op sommige onderdelen keuzes maken. Dan kiezen we voor kinderen/gezinnen/wijken waar de omstandigheden wat minder kansrijk zijn.
- Inwoners zijn tevreden over de voorzieningen voor kinderen en wat minder over de voorzieningen voor jongeren. De jongeren zelf voelen zich nog weinig betrokken bij ons beleid. Daarin zien wij ruimte voor verbetering.

Landelijke ontwikkelingen

Het nieuwe programma Jeugd komt tot stand in een tijd van verandering. Het kabinet laat steeds meer wettelijke taken door gemeenten uitvoeren. Tegelijkertijd wordt er ingrijpend bezuinigd op het gebied van zorg, werk en onderwijs. In dat spanningsveld tussen ambities en mogelijkheden probeert de gemeente Alphen aan den Rijn de juiste keuzes te maken.

Onze missie

In Alphen aan den Rijn krijgt de jeugd (0-23 jaar) de kans om in een veilige en stimulerende omgeving op te groeien. Daarbij stimuleren we jongeren om hun talenten en vaardigheden te ontwikkelen, zodat ze later als volwassenen volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Wat willen we bereiken?

Bij de uitvoering van het jeugdbeleid vervult de gemeente een regierol. Dat betekent dat wij vanuit onze visie de juiste mensen en partijen bij elkaar brengen om onze doelen te bereiken. In het programma Jeugd bepalen we de richting en het einddoel. We werken samen met onze partners om dat doel te bereiken. Wat zijn nou de uitgangspunten om tot de gewenste resultaten te komen?

Eigen kracht

De zorg voor kinderen is vooral een verantwoordelijkheid van ouders. Wij doen daarbij een beroep op hun eigen kracht als opvoeder en nemen hen serieus in de individuele keuzes die zij maken. Waar nodig kunnen ouders en kinderen op onze ondersteuning rekenen.

Kiezen voor risicokinderen

We kunnen grofweg stellen dat het met 85% van de jeugd goed gaat, terwijl 15% kampt met zware of minder zware problemen. In onze keuzes en prioriteiten geven wij voorrang aan die risicokinderen. Met preventieve maatregelen en door sneller te signaleren, willen we voorkomen dat hun problemen groter worden.

Stimuleren en faciliteren

We streven naar optimale ontwikkelingskansen voor ieder kind op elk gebied: onderwijs, sport, cultuur en vrije tijd. We stimuleren gezond gedrag.

Vraag centraal

We stellen de vraag en niet het aanbod centraal. Dat betekent ook dat we niet óver mensen praten, maar met mensen.

Wat willen we bereiken?

Ouders en kinderen die dat nodig hebben, krijgen advies, informatie, hulp en zorg bij het opgroeien en opvoeden tot een zelfstandig bestaan. We willen kindermishandeling voorkomen.

Positief opgroeien en opvoeden

In de afgelopen jaren hebben we al stevig ingezet op het versterken van de samenhang van de jeugd-zorg. Het Centrum Jeugd en Gezin, waarin verschillende ketenpartners met elkaar samenwerken, heeft zich in korte tijd goed op de kaart gezet. Ook de Jeugdgezondheidszorg is geïntegreerd tot één nieuwe organisatie voor de hele leeftijdsgroep van 0-19 jarigen. Bij alle zorg gaan we uit van '1 gezin – 1 plan'. Toch vragen onderwerpen als kindermishandeling en problemen met alcohol, drugs en schulden onze blijvende oplettendheid.

Wat gaan we doen?

1 gezin - 1 plan

We stellen samen met ouders en kinderen een gezinsplan op en betrekken daarbij ook hun sociale netwerk. Deze werkwijze blijven we overal stimuleren.

Centrum Jeugd en Gezin

Het CJG – met 2 fysieke vestigingen en 2 digitale platforms goed vertegenwoordigd in Alphen aan den Rijn – wordt verder uitgebouwd en versterkt. We geven de samenwerking tussen (medische) zorg, onderwijs en kinderopvang duidelijker vorm, zodat het CJG uitgroeit tot een laag-drempelige toegangsdeur naar alle hulp en/of ondersteuning.

Preventief en doelgroepgericht

We bieden opvoedondersteuning aan op manieren en plaatsen die aansluiten bij de wensen van ouders en kinderen en zorgen voor een samenhangend aanbod.

Vraaggestuurd

Het huidige systeem van indiceren en doorverwijzen maakt plaats voor een werkwijze

waarbij de vraag centraal staat en de ouder zoveel mogelijk de regie heeft. Als het nodig is, schakelen we al in een vroeg stadium specifieke deskundigheid in. Deze integrale benadering vraagt om een ontschotting van taken, mensen en middelen.

Onderwijs

Problemen bij opvoeden en opgroeien komen vaak op school in beeld. Daarom zetten we in op een efficiënte zorgstructuur in het primair en voortgezet onderwijs. Er zijn korte lijnen tussen onderwijs en CJG.

Kindermishandeling

We versterken de regionale aanpak van kindermishandeling om eventuele risicogeveallen vroegtijdig te signaleren.

Alcohol en drugs

Samen met onze partners in de regio proberen we alcohol- en drugsgebruik tegen te gaan door preventief te sturen op een grotere bewustwording bij ouders en kinderen.

Wat willen we bereiken?

We streven naar optimale ontwikkelingskansen voor de jeugd in het onderwijs en hebben speciale aandacht voor risicokinderen.

Een goede start

Een afgeronde schoolopleiding is een primaire voorwaarde voor een goede toekomst. Daarom stimuleren we een goede schoolloopbaan en proberen we voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

Wat gaan we doen?

Voorschoolse periode

We werken aan een verregaande integratie van kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en VVE (voor- en vroegschoolse educatie) om meer te bereiken met minder middelen. Binnen het onderwijsachterstandenbeleid geven wij prioriteit aan de VVE en de jongste leeftijdsgroepen. De gemeente ondersteunt kinderen van ouders met een sociale of medische beperking bij het vinden van een kinderopvangplaats.

Brede School

De huidige keuze voor 18 brede scholen vervalt. Alle scholen in Alphen krijgen de beschikking over maatschappelijk werk via de CJG's. In de vijf ISV wijken komen er kinderactiviteiten na schooltijd.

Korte lijnen

Met onderwijs, ondernemers en gemeenten proberen we voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Jongeren moeten met een goed diploma hun toekomst in kunnen gaan.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een veilige omgeving, zowel fysiek als sociaal, om in op te groeien.
We voorkomen dat jongeren afglijden richting jeugdcriminaliteit en verminderen jeugdoverlast.

Grenzen stellen

Grenzen verkennen en opzoeken: het hoort bij jong zijn. We geven jongeren graag de ruimte om zichzelf te ontwikkelen, maar stellen grenzen waar dat nodig is. Jeugdoverlast is in Alphen aan den Rijn beperkt. Ook hier werpt de gezamenlijke, snelle aanpak van de betrokken partijen zijn vruchten af. In de afgelopen jaren hebben we veel geïnvesteerd in die samenwerking. Daarnaast ondersteunen we ouders in hun corrigerende rol en bieden we jongeren individuele begeleiding als dat nodig is. Deze succesvolle aanpak willen we in de komende periode voortzetten.

Wat gaan we doen?

Vroegtijdig signaleren

Voor jongeren die overlast veroorzaken, crimineel gedrag vertonen of strafbare feiten begaan, regelen we zo snel mogelijk een passend traject. We breiden Het Overleg Jeugd en Veiligheid uit naar de regio om nog effectiever met elkaar samen te werken, zodat deze jongeren niet verder ontsporen. Ook Halt en het Jeugdpreventieteam dragen hieraan bij.

Maatjes

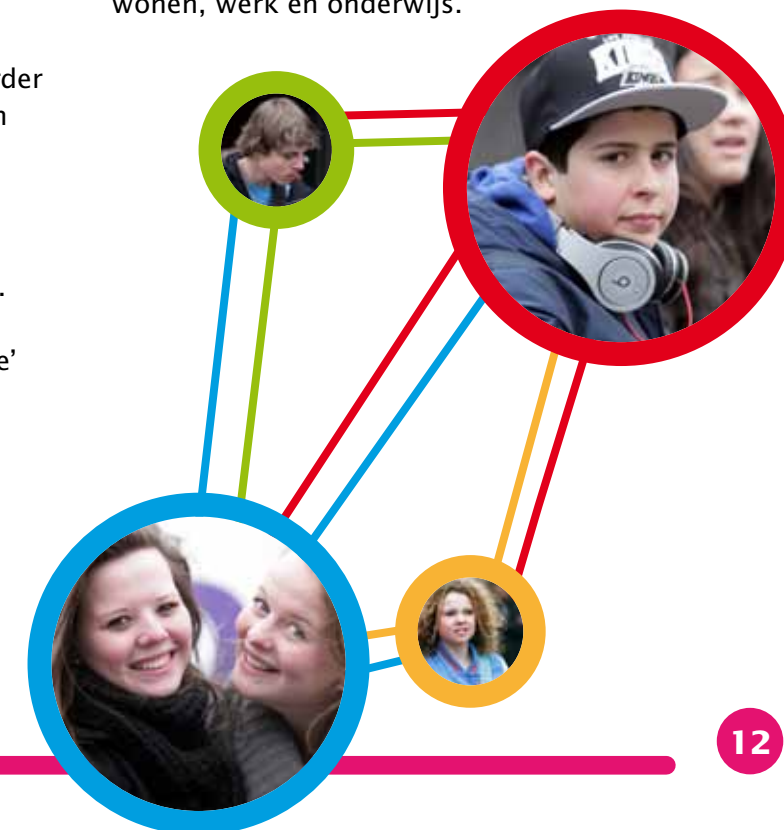
Het Maatjesproject van Humanitas wordt gecontinueerd op basis van reguliere middelen. Jongeren die een duwtje in de rug kunnen gebruiken, worden toegewezen aan een 'maatje' die hen op weg helpt. Dit zetten we ook in als middel tegen voortijdig schoolverlaten.

Begeleiding voor ouders

Ook hiervoor maken we reguliere financiële middelen vrij, zodat ouders van kinderen met risicogedrag zich gesteund voelen in hun rol als opvoeder. Het betreft workshops en trainingen, zoals geboden in het project 'Ouders van tegendraadse jeugd.'

Nieuwe start

Jongeren die uit detentie of uit de jeugdzorg komen, helpen we zoveel mogelijk met het maken van een nieuwe start op het gebied van wonen, werk en onderwijs.

Wat willen we bereiken?

Kinderen en jongeren zijn betrokken en doen actief mee.
Wij stimuleren hun deelname aan sport en cultuur.
In de fysieke ruimte is plaats voor de jeugd.

Meedoen en meedenken

In de afgelopen jaren is het jongerenwerk sterk verbeterd door goede afspraken met Participe en de andere betrokken partijen. Het aanbod van vrijetijds- en welzijnsvoorzieningen is uitgebreid, maar ouders zijn hier nog niet altijd tevreden over. Zij missen 'plekken' voor de jeugd. De Jongerenraad maakte een doorstart en heeft een nieuwe impuls gegeven aan jongerenparticipatie.

Wat gaan we doen?

Betrokkenheid

We dagen jongeren uit om vanaf de start mee te denken en mee te doen bij initiatieven die voor hen belangrijk zijn. We ondersteunen de Jongerenraad, maar zijn ook zelf actief om jongeren meer te betrekken bij ons beleid.

Voor en door jongeren

Het jongerenwerk wordt uitgebreid naar alle wijken. Het is niet alleen vóór jongeren, maar ook door en met jongeren. Bij het organiseren van activiteiten in de wijk, op straat en op locatie, doen wij een beroep op hun inzet. Binnen het welzijnsaccommodatiebeleid zoeken we ook letterlijk naar ruimte voor jongeren.

Ruimte voor de jeugd

We leggen een duidelijke relatie tussen het programma Jeugd en het speelruimtebeleid en stemmen deze meer op elkaar af.

Sport en cultuur

Samen met het onderwijs, verenigingen en culturele organisaties bieden we jongeren een breed aanbod, zodat zij kunnen kennismaken met sport en cultuur.

Wat willen we bereiken?

Wij willen de jeugdwerkloosheid bestrijden. Jongeren die hun schoolloopbaan hebben afgerond, zijn zoveel mogelijk in staat om in hun eigen bestaan te voorzien door werk.

Aan de slag

De jeugdwerkloosheid neemt toe in economisch mindere tijden. Jongeren die voortijdig hun opleiding afbreken, blijken extra kwetsbaar op de arbeidsmarkt. Om ervoor te zorgen dat zo min mogelijk jongeren langs de zijlijn blijven staan, zijn opleiding en werk in het programma Jeugd benoemd als een belangrijk speerpunt.

Wat gaan we doen?

Leren en werken

Om te zorgen dat zoveel mogelijk jongeren een goede uitgangspositie verwerven, hameren wij op het belang van een startkwalificatie. In principe gaat onderwijs voor werk, met het accent op leren en eigen inzet. Jongeren die niet willen, spreken we aan. Wanneer zij een uitkering aanvragen, gaat een periode van vier weken in, waarin zij zich aantoonbaar moeten inspannen voor een opleiding of een baan.

1 jongere - 1 plan

Ook hier geldt dat wij voor en met jongeren individuele trajecten opstarten, waarbij onderwijs, zorg en werk hand in hand gaan.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Wij versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Kinderen en jongeren worden eerder en beter voorgelicht, zodat zij een reëel beeld krijgen van hun mogelijkheden en kansen. We stimuleren het onderwijs om arbeidsmarktgericht op te leiden.

Stageplekken

Wij versterken de samenwerking tussen onderwijs, werkgevers en gemeente om stage- of leerplekken te regelen voor jongeren die daar moeite mee hebben.

Wat willen we bereiken?

We stimuleren huisvestingsmogelijkheden voor jongeren en onderzoeken de behoefte van specifieke doelgroepen aan combinaties van wonen en zorg.

Een eigen plek

Door de economische crisis is de mobiliteit op de huizenmarkt nagenoeg stilgevalen. Het is voor jongeren daardoor lastig om een (huur) woning te vinden. Met de lokale woningcorporatie wonenCentraal hebben we afspraken gemaakt over stimulerende maatregelen voor starters en jongeren. Koopstartersacties geven hun bijvoorbeeld de kans om een woning te kopen met een aantrekkelijke korting. Ook experimenteert wonenCentraal met afwijkende toewijzingsregels die starters voorrang geven. Het is nog onduidelijk hoe groot de behoefte is aan huisvesting voor kwetsbare jongeren in Alphen aan den Rijn, waarbij combinaties van wonen en zorg worden geboden.

Wat gaan we doen?

Huisvestingsmogelijkheden

Het beïnvloeden van de woningmarkt ligt buiten de reikwijdte van het programma Jeugd. De gemeente stimuleert haar partners om de huisvestingsmogelijkheden voor jongeren te vergroten.

Wonen en zorg

We brengen de behoefte en het aanbod van woonruimte voor kwetsbare jongeren in Alphen aan den Rijn in beeld. Het betreft bijvoorbeeld jongeren die uitstromen uit een gesloten instelling of uit detentie. Op basis van het onderzoek bekijken we of er knelpunten zijn en of daarin een actieve opstelling van de gemeente gewenst is.

